

2. Mecanismes de la ficció

2.1 ELS MECANISMES FONAMENTALS

2.1.1 El conflicte

2.1.2 El protagonista

2.1.3 L'objectiu

2.1.4 El(s) obstacle(s)

2.1.4.1 McGuffin

2.1.4.2 *Deus ex machina*

2.1.4.3 L'antagonista

2.1.4.4 Suspens

2.1.5 Els personatges i la caracterització

2.1.1 El conflicte

En totes les narracions hi ha una element comú: el **conflicte**.

Aquest varia en intensitat i en natura i pot ser:

- un **conflicte estàtic**: quan el personatge que viu el conflicte és passiu.
- un **conflicte dinàmic**: quan el personatge que viu el conflicte és actiu.

El **conflicte** és un **factor d'interès** per l'espectador, tot i que l'espectador generalment s'interessa més pel **personatge** que pateix el conflicte.

Hi ha una certa compassió, una identificació amb el personatge i aquest lligam és el que crea l'**emoció** en l'espectador.

El **conflicte** constitueix un **obstacle** en la consecució de l'**objectiu** del protagonista. Aquest obstacle pot ser un individu, un objecte, una situació, un cop de sort, un element natural, o una sensació o un sentiment.

El **conflicte** neix de l'oposició entre un **objectiu** i un **obstacle** (menjar dolços pot ser un obstacle només en la mesura que el protagonista hagi de fer règim).

L'esquema resultant

PERSONATGE — OBSTACLES — OBJECTIU — CONFLICTE — EMOCIÓ

s'explica de la següent manera:

un **PERSONATGE** vol assolir un **OBJECTIU** i troba uns **OBSTACLE** que generen un **CONFLICTE** i unes **EMOCIONS**

per al **personatge**, però també, per a l'**espectador**.

2.1.2 El protagonista

El **personatge** que viu més el **conflicte** i amb qui l'**espectador** s'identifica més emocionalment és el que anomenem **protagonista**.

En una obra dramàtica el **conflicte** està ben especificat. El protagonista posseeix normalment un **objectiu**, un de sol, davant del qual troba uns **obstacles**.

Les temptatives i les dificultats per aconseguir aquest **objectiu** determinen el desenvolupament de la història, que anomenem **acció**.

2.1.3 L'objectiu

L'**objectiu** és allò que un individu pot **guanyar** o **perdre** dins d'una **acció**.

Pot ser la seva vida o els seus béns, però també el seu honor, la seva credibilitat, la seva seguretat, la seva llibertat.

L'eficàcia de l'**objectiu** per al **protagonista** respon a les següents condicions essencials:

- que el protagonista només tingui **UN objectiu**
- que l'**objectiu** sigui particularment **difícil** d'atendre per el protagonista
(però no impossible!)
- que l'**objectiu** sigui **volgut** amb moltes ganes pel protagonista
- que l'**objectiu** sigui **conegut** per l'espectador (i com més aviat millor)
- que l'**objectiu**, i el valor que el protagonista li dóna, sigui **entès** per l'espectador

2.1.4 Els obstacles

Els **obstacles** poden vestir diverses formes i se'n distingeixen de tres tipus:

- Els **obstacles interns**: quan el protagonista és responsable dels seus conflictes i s'oposa a si mateix.
- Els **obstacles externs**: quan el protagonista s'oposa a un altre que no ha estat escollit per casualitat.
- Els **obstacles externs d'origen intern**: quan el protagonista s'oposa a tots els altres, a la societat en general, ja que es considera que té una part de responsabilitat en els obstacles externs.

2.1.4.1 MAcGUFFIN

El **MacGuffin** és un concepte batejat pel director Alfred Hitchcock que justifica un obstacle de sortida, sense que aquest s'hagi de justificar gaire a l'espectador, només comunicar-lo-hi.

2.1.4.2 *DEUX EX MACHINA*

Quan de vegades hi ha un **excés** d'obstacles detectem el que anomenem ***Deux ex machina***, un llatanisme que significa «Déu sortit d'una màquina».

Fa referència a una **ajuda** o **solució** que no ve de cap part i que facilita la vida del protagonista. Sovint és un recurs **refusat per l'espectador**, ja que demanem que el protagonista se'n surti pels seus propis mitjans.

2.1.4.3 ANTAGONISTA

Una forma particular d'obstacle és l'**antagonista**.

Aquest, com el protagonista, és:

- omnipresent
- té un objectiu clar i únic
- defineix l'acció

No obstant això, no totes les **obres dramàtiques** han de tenir la presència d'una antagonista. El **espectador**, però, segueix identificant-se amb el **protagonista**, encara que l'antagonista sigui simpàtic.

2.1.4.4 ELS SUSPENS

La **qüestió dramàtica** està estretament lligada a l'articulació del suspens.

Es basa en:

- una gran **voluntat** del protagonista per atendre el seu **objectiu**.
- un **objectiu motivat**
- uns **obstacles** més **forts** que possibles
- un protagonista amb qui l'espectador s'**identifiqui**
- un espectador **ben informat** dels elements del dramatúrgia

2.1.5 Els personatges i la caracterització

La **dramatúrgia** consisteix a **imitar** les accions humanes i en conseqüència a crear personatges.

L'art de crear personatges s'anomena **caracterització**.

La **caracterització** va lligada a l'**acció**. Si l'**acció** fa referència a la **construcció** d'una **història**, la **caracterització** fa referència a la construcció d'un **personatge**.

La **caracterització** pot ser exagerada i llavors parlem de **caricatura**, és a dir, d'un caràcter exagerat.